

PROGRAM PODPORY
**ČESKÉHO
KULTURNÍHO
DĚDICTVÍ
V ZAHRANIČÍ**

Závěrečná zpráva o působení učitele u krajanů

Školní rok: 2025

Destinace (země, místo): Brazílie, Nova Petrópolis a Porto Alegre (RS), Batayporã (MS)

Jméno, příjmení: Matouš Hartman

Výuka češtiny a české kultury

Během uplynulých dvou semestrů probíhala výuka jak prezenčně, tak online, lekcí se zúčastnili dospělí i děti.

Prezenční výuka

První (zimní) semestr roku 2025 proběhl v Nové Petrópolis a Portu Alegre ve státě Rio Grande do Sul a druhý (letní) v Bataypoře ve státě Mato Grosso do Sul. Výuka byla doplněná o různorodé vzdělávací a společenské akce, z nichž byl letos nejdůležitější krajanový festival v Nové Petrópolis (31. 10. – 2. 11.), který byl součástí oslav 150 let od imigrace komunity Boêmios do Brazílie. Opět se uskutečnil český filmový festival v Portu Alegre (17. 10. – 2. 11.) nebo oslavy Pražského Jezulátka v Bataypoře (6. 9.). Česká účast na multietnickém festivalu v Ijuí (9. - 19. 10) se rozrostla o nabídku jídla a opět přijel taneční soubor z Argentiny, tentokrát ze Sáenz Peña.

Nova Petrópolis

Výuka češtiny probíhala jako tradičně v prostorách městské knihovny, která potřebám komunity dlouhodobě vychází vstříc. Zájemci z řad začátečníků byli opět rozděleni do dvou skupin (osm a devět studentů), pokračovala i skupinka pro pokročilejší studenty, kteří absolvovali letní školu v Dobrušce, kurz navštěvovali tři zájemci. Výuku doplňovaly workshopy, z nichž největší ohlas měl houbový workshop (popsáno níže), který se v upravené verzi zopakoval během krajanového festivalu. Skrze knihovnu, kde probíhají lekce, se letos zúčastnilo výtvarné soutěže Lidice přes dvacet osob.

Porto Alegre

Lekce opět probíhaly v kulturním centru v rezidenční čtvrti Auxiliadora, které potřebám komunity vychází vstříc i ohledně setkání a workshopů mimo výuku. Výuka probíhala pro skupinu stálých studentů češtiny (třináct osob, příležitostně více zájemců). Jeden student měl speciální konverzační lekce, protože je výrazně pokročilý.

Batayporã

V Bataypoře jsem nadále kvůli různé úrovni studentů a studentek volil cestu menších skupinek a konverzací. Jednou týdně probíhal kurz pro úplné začátečníky s pravidelnou účastí čtyř studentů (případně dorazili další zájemci), jednou týdně probíhal kurz pro mírně pokročilé se dvěma studentkami a dvakrát týdně byla k dispozici konverzace pro jednu pokročilou studentku. Jendou týdně jsem také pracoval s nadějnou studentkou, která se vloni naučila Tichou noc v češtině a projevila zájem naučit se více českých písní, zejména lidových. Trénovali jsme zejména výslovnost.

Výtvarné lekce v Bataypoře

Letos jsem do rozvrhu přidal kurzy výtvarného umění se zaměřením na českou tvorbu. Ve skupině bylo patnáct studentů a studentek od školního věku po důchodový (účast na jednotlivých lekcích se pohybovala kolem sedmi osob, nechal jsem možnost vybrat si lekce podle témat zájmu, takže někteří chodili na celý kurz, jiní jen na určité hodiny). Lekce měly délku dvou a půl hodiny a probíhaly jednou za dva týdny, každá lekce se zaměřovala na určitou výtvarnou techniku spojenou s krátkou přednáškou o historii. Jednalo se o kresbu, malbu, komiksovou tvorbu, kresbu v plenéru, portrét, modelování, zdobení perníčků. V rámci modelování studenti a studentky vytvořili své vlastní verze pražského Golema. Dva účastníci se rozhodli zúčastnit se výtvarné soutěže Lidice.

Lekce malby, jedním z námětů byla zasněžená krajina Šumavy.

Online výuka

I v uplynulém roce pokračovala online výuka, která umožňuje vyučovat češtinu i krajany žijící mimo krajanské komunity, případně zájemce hlavně z univerzitního prostředí z různých částí Brazílie. Online lekcí se také zúčastňují krajani z komunity, u které momentálně nejsem. Letos si na tento systém zvykli více a zejména studenti a studentky z Nové Petrópolis a Portu Alegre navštěvovali online kurzy. Zachoval jsem jeden ranní kurz, většina lekcí ale probíhala v odpoledních a večerních hodinách.

V prvním i druhém semestru jsem otevřel kurz pro úplné začátečníky, kde jsem opět počet studentů nelimitoval, protože mi zkušenost naznačila, že ne všichni studenti, kteří se rozhodnou studovat češtinu, vědí, co je čeká, často proto úsilí vzdají po pár lekcích. První kurz měl po dvou semestrech sedm studentů, druhý po jednom semestru deset. Oba kurzy probíhaly ve středu večer. Otevírání těchto kurzů slouží hlavně k získávání studentů s hlubším zájmem, které lze potom rozdělit do již zavedených skupin. Pro lidi, kteří se zúčastňují sporadicky nebo ukončí studium po prvním semestru, kurzy slouží jako bližší kontakt s Českem, z toho důvodu jsem se zaměřoval také na kulturu a dějiny (protože se jedná o úplné začátečníky, tak primárně přes slovní zásobu).

V úterý večer jsem vedl kurz pro studenty se základní znalostí češtiny (čtyři osoby).

Dvě skupiny se znalostí češtiny zhruba úrovně pokročilejší A1 pokračovaly v prvním semestru odděleně, v druhém došlo k jejich sloučení kvůli úbytku studentů ve středu večer do čtvrtelní ranní skupiny, která měla sedm studentů.

Pokračovalo schéma výuky dvakrát týdně (pondělí a středa) pro lidi se zkušenostmi z Dobrušky/Poděbrad nebo po více semestrech studia (sedm studentů). Zúčastňují se lekcí pravidelně a mají motivaci se jazyk učit. Mají zájem o Českou republiku a často se věnují samostudiu. Už jsou schopni plynulé komunikace.

Výuka probíhala na platformě ZOOM, studenti dostávali materiály z hodin pomocí aplikace Padlet. Úkoly dostávali studenti formou různých materiálů, které odevzdávali, nebo online cvičení.

Práce se studenty

Studenti navštěvující lekce češtiny mají většinou silnou motivaci naučit se alespoň základy jazyka svých předků, případně, pokud už jazyk znají, se v něm chtějí zdokonalit. Velký zájem je také o historii, gastronomii a kulturu České republiky. Jedná se o přístupná témata, která rozšiřují okruh zájemců o rodinné příslušníky či obyvatele regionů, kam v minulosti směřovala české emigrace (je znát, že například město Nova Petrópolis vnímá čím dál tím jasněji českou přítomnost na svém území, letos se navíc otevřelo České náměstí, kolem kterého vzniká zcela nová čtvrť).

Z pozice učitele u krajanů je potřeba věnovat studentům pozornost i mimo výuku, protože v brazilské kultuře je velice důležitá osobní a dlouhodobě pěstovaná komunikace. Zejména studenti, kteří teprve objevují své kořeny, se mnou sdílejí příběhy svých rodin. Častá jsou setkání mimo lekce, která, ať už jsou individuální nebo hromadná, podporují soudržnost komunity. Online lekce mi zase umožňují dostat se i ke krajanům, kteří by jinak s učitelem do kontaktu nepřišli. Je to forma, jak reprezentovat Českou republiku, jazyk a kulturu i na vzdálených místech Brazílie.

Jak do prezenčních, tak online lekcí vždy zahrnuji kulturu a dějiny, aby studenti poznali stát, jehož jazyk se učí. Je to důležité, aby si vytvořili k České republice vztah. Mnohé české tradice nejsou známé, dějinné momenty a osobnosti také ne. Dostupná literatura nebo online zdroje o České republice v portugalštině jsou navíc poměrně kusé nebo téměř nejsou.

Se studenty komunikuji mailem, ale zejména na instagramovém účtu [@aprenda_tcheco](#). Brazilci tuto sociální síť využívají více než Češi a napříč generacemi. Pokračoval jsem v tvorbě krátkých vzdělávacích videí, která mají větší dosah než fotografické příspěvky. Zároveň jsem pomocí videí informoval o aktivitách českých komunit. Účet sledují také lidi se zájmem o Českou republiku, kteří se kurzů nezúčastňují, ke konci roku 2025 se jedná o více než 1700 osob. Velký zájem je o gastronomii, nejúspěšnější video byl návod, jak připravit guláš, ohlas mají také videa o historii.

Akce ve státě Rio Grande do Sul

(města Nova Petrópolis, Porto Alegre, Venâncio Aires a Ijuí)

Je stále častější, že na jedné akci spolupracují obě komunity, případně se zapojují i krajané z jiných částí státu Rio Grande do Sul. Následující popis akcí je proto rozdělen podle místa konání, ale z textů je zjevné, že mnoho akcí bylo pořádáno ve spolupráci mezi krajany. Standardem také je, že pokud jedna komunita pořádá určitou akci, pozve tu druhou.

Nova Petrópolis

Velikonoční workshop (13. dubna 2025): Velikonoční workshopy byly v Nové Petrópolis již tradicí, letos došlo ale k výraznému otevření akce pro širokou veřejnost. Workshop se uskutečnil na hlavním náměstí Nové Petrópolis, zúčastnili se ho zejména studenti a studentky češtiny, ale zapojili se i kolemjdoucí. Opět jsme zdobili kraslice technikou horkého vosku, voskovek a potravinářských barev z Česka. Odpoledne zakončilo velikonoční vystoupení taneční skupiny Böhmerlandtanzgruppe.

Workshop přilákal zejména studenty, ale také kolemjdoucí.

Houbový workshop (25. května 2025): Veliký úspěch zaznamenal houbový workshop. Zjistil jsem, že jeden ze členů komunity pěstuje houby přímo v pralese. Společně jsme proto pro studenty i členy komunity připravili zážitkový a gastronomický workshop. Ačkoli deštivé počasí nedovolilo, abychom sbírali houby přímo v lesní plantáži, minimálně jsme dostali od pěstitele přednášku o tom, jak houby pěstuje. Následně jsme si odvezli bedýnku hub do nedalekého hotelu, který patří jedné krajské rodině, a v kuchyni jsme připravili kulajdu. Jedná se o málo známý recept, z toho důvodu jsem jej chtěl připravit. Akce se zúčastnilo pětadvacet osob nejen z Nové Petrópolis, ale také z Porto Alegre.

Houbový workshop v Nové Petrópolis

Přednáška o českých tradicích (4. července 2025): Taneční skupiny Böhmerlandtanzgruppe a Sonnenshein projeví zájem o prohloubení znalostí o českém folklóru. Böhmerlandtanzgruppe již několikrát zopakoval choreografii inspirovanou českými Velikonocemi, je zde proto snaha o začlenění další českých tradic do nových choreografií skupin. Přednášky se zúčastnilo dvacet osob a hlavním tématem byl třeba masopust, vynášení smrtky nebo pálení čarodějnic, zkrátka české tradice, které mají potenciál pro taneční adaptaci.

Společná fotka po přednášce o českých tradicích.

Opékání buřtů (5. července 2025): Tradiční zakončení semestru proběhlo na statku nedaleko Nové Petrópolis, kde jsme opékali buřty a vypravili se na malou túru k nedalekému vodopádu. Akce se zúčastnilo dvacet osob, čtyři z nich přijeli z Porta Alegre.

Malování české poličky (15. července 2025): Z iniciativy komunity Boêmios a městské knihovny vzniká česká knihovnička, která nabídne širokému publiku tituly českých autorů v portugalských překladech. Napadlo mě namalovat na knihovničku české motivy, aby v prostoru knihovny upoutala pozornost. S pěti studenty jsme proto vytvořili skupinku, která knihovničku pomalovala (jsou na ní Karlštejn, český lev, perník, cibulák, české pozdravy atd.). Knihy by se měly koupit během roku 2026, budou doplněny o anotace, aby se zájemci o českou literaturu rychle zorientovali a vybrali si čtení, které jim bude vyhovovat.

14. festival české a slovenské kultury v Latinské Americe (18. – 20. července 2025): Společně s dvěma zástupci komunity z Nova Petrópolis jsem se zúčastnil tradičního česko-slovenského festivalu, letos v argentinském městě Berisso.

Příprava buřtguláše (25. července 2025): V rámci folklorního festivalu v Nové Petrópolis, který je jedním z největších v Brazílii, jsem společně s komunitou Boêmios uspořádal gastronomický workshop. Jelikož měl být pro dvacet pět osob, rozhodl jsem se, že připravíme poměrně jednoduchý buřtguláš. Ve výsledku se ovšem workshopu zúčastnilo padesát osob, z poloviny se jednalo o návštěvníky festivalu, zbytek byli studenti a studentky češtiny.

Vaření buřtguláše pro padesát strážníků.

Druhý český festival v Nové Petrópolis (31. října – 2. listopadu 2025): Ústředním tématem festivalu byly oslavy 150 let od imigrace Boêmios do Brazílie (*obsáhlejší text o tématu vyšel v Krajinách češtiny 2025*). Festival byl vyvrcholením širšího kulturního programu, který zahrnoval český filmový festival a výstavu historických artefaktů z rodinného muzea Hillebrandových (zakladatelů komunity). Festivalu se zúčastnila většina českých komunit v Brazílii, vystoupila pěvecká skupina Pramen ze São Paula, proběhl houbový a pivní workshop, taneční skupiny

uspořádaly vystoupení připomínající dějiny komunity. Akce se zúčastnili zástupci ambasády i generálního konzulátu.

Otevřen byl také první úsek plánované 40kilometrové stezky, která propojí místa spojená s dějinami české imigrace v Nové Petrópolis. Do budoucna by trasa měla mít i (po vzoru Bataypory) české turistické značení.

Účastníci 12kilometrového pochodu, který se uskutečnil poslední festivalový den. V budoucnu má vzniknout celá česká trasa přírodou kolem Nové Petrópolis.

Podstatným momentem bylo také slavnostní otevření Českého náměstí, kolem kterého bude vznikat rezidenční čtvrť. Náměstí je doplněné malým parkem a hřištěm pro děti, plánují se zde vodní prvky. Již dokončené ulice mezi pozemky k prodeji nesou jména měst, ze kterých přišli Boêmios (Liberecká, Frýdlantská atd.). Na náměstí jsou umístěny pamětní deska, český lev a také stožár s vlajkami ČR a Brazílie. Čtvrť vzniká v místech, kde se usídlila jedna z českých rodin, nejedná se tedy o náhodně zvolené místo, ale lokalitu s jasnými vazbami na dějiny české imigrace ve městě.

Společná fotografie zástupců české diplomacie a české komunity na Českém náměstí v Nové Petrópolis.

Mikulášská besídka (6. prosince 2025): Komunita již podruhé uspořádala oslavy Mikuláše s vystoupením tanečních skupin a předáváním sladkostí dětem.

Akce v Portu Alegre

Přednáška o české literatuře (22. února 2025): V rámci výstavy Velikáni české kultury jsem ve Státní knihovně v Portu Alegre přednášel o Praze, Franzi Kafkovi a Karlu Čapkovi. Hlavní město jsem využil jako pojítko mezi dvěma autory. Zatímco Kafka je v Brazílii známý, Čapek už méně, byť překlady existují. Přednášky se zúčastnilo přes šedesát osob.

Přednáška o Franzi Kafkovi, Karlu Čapkovi a Praze ve Státní knihovně v Portu Alegre.

První český oběd (15. března 2025): Na akci se servíroval guláš podle receptu rodiny Muselových a štrúdl. Oběda se zúčastnilo dvacet lidí, hlavně příslušníků komunity, jejich rodin a studentů češtiny.

Společná fotka po českém obědě v Portu Alegre.

Folklorní tance ve Státní knihovně (22. března 2025): Slibně se rozvíjí spolupráce se Státní knihovnou v Porto Alegre, která poskytla svůj nejlepší sál také pro vystoupení skupiny Böhmerlandtanzgruppe z Nové Petrópolis. Opět se jednalo o akci v rámci výstavy Velikáni české kultury v přízemí knihovny, skupina zatančila pět tanců, účast byla zhruba dvacet osob. Výstavu jako takovou mezi prosincem a březnem navštívilo dvanáct tisíc osob.

Skupina Böhmerlandtanzgruppe představila pět nových tanců.

Příspěvek na debatě k výročí osvobození Osvětimi (9. dubna 2025): Zúčastnil jsem se debaty k vydání knihy o holocaustu ředitele kulturní nadace pojišťovny Unimed, se kterou česká komunita spolupracuje na kulturních akcích. Představil jsem krátkometrážní film Nenastoupili o české židovské rodině ukrývající se před transportem do koncentračního tábora, který jsme v minulosti se studenty přeložili do portugalštiny.

Promítání filmu Amerikánka na festivalu Fantaspoa (16. dubna 2025): Na základě spolupráce s kinem Capitólio, kde se odehrává i československý filmový festival, jsem byl přizván k tlumočení debaty mezi českým režisérem Viktorem Taušem a publikem, když se v rámci festivalu Fantaspoa promítal jeho film Amerikánka. Účast na projekci byla hojná. Spolupráce s filmovou a filmařskou komunitou v Porto Alegre se ukazuje jako zajímavá cesta, jak dostat informace o ČR k širšímu publiku. Kino Capitólio prakticky nemá konkurenci mezi kinosály pro náročnější diváky a je většinou plné.

Velikonoční workshop (17. dubna 2025): Menší velikonoční workshop jsem uspořádal i pro studenty a studentky z Porto Alegre. Odehrál se v prostorách kulturního centra, kde máme lekce češtiny, účast byla patnáct osob. Použitou technikou byl opět horký vosk a potravinářská barviva.

Druhý český oběd (7. června 2025): Oběd počátkem června se stává tradiční akcí, letos se ho zúčastnily zhruba tři desítky lidí. Polední čas v sobotu je ideální pro účast krajanů, kteří už zejména kvůli věku na krajaňské akce nemohou tak často dorazit. Přijelo i několik krajanů z Nové Petrópolis a Venâncio Aires.

Společná fotka po tradičním červnovém obědě.

Lekce v univerzitní observatoři (10. července 2025): Semestr v Portu Alegre zakončila speciální lekce v historické secesní observatoři místní federální univerzity. Bohužel kvůli chřipkové epidemii byla účast jen šest osob. Program byl ovšem zajímavý. Observatoř připravila pozorování hvězd, následovala lekce češtiny zaměřená na tematickou slovní zásobu, akci zakončila prohlídka výjimečné technické památky a oslava narozenin jednoho studenta.

Setkání se studenty (24. července a 16. října 2025): Jednalo se o dvě setkání u piva, jejichž cílem je propojit krajany, kteří se v městském prostředí nepotkávají tak často, jako je tomu u venkovských komunit. Společně s českými občany je to forma, jak utužovat vztahy.

Československý filmový festival (17. října – 2. listopadu 2025): Opět se v kině Capitólio uskutečnil československý filmový festival tentokrát zaměřený na významné ženy československé kinematografie. Přehlídku otevřel snímek *O něčem jiném* od Věry Chytilové, následovala menší oslava v prostorách kina. Festival, který organizuje generální konzulát, honorární konzulát a česká komunita, je populární kulturní akcí, která přitahuje různorodé publikum. Dne 29. října jsem před projekcí filmu *Noc nevěsty* a po ní vedl debatu s publikem o znárodňování a dějinách padesátých let v ČSSR, což jsou hlavní témata Kachyňova snímku.

Výstava České hrdinky (listopad 2025): V novém výstavním sále novin Correio do Povo v Portu Alegre byla během listopadu k vidění putovní výstava o významných českých ženách. Akci organizovala česká diplomacie a honorární konzulát ve spolupráci s českou komunitou.

Akce ve Venâncio Aires

Koncert českého klarinetisty a přednáška o Franzi Kafkovi (27. června 2025): Minimálně jednou do roka se uskuteční krajanská akce ve Venâncio Aires pořádaná ve spolupráci s krajany z Porto Alegre. Letos se jednalo o vystoupení českého klarinetisty Milana Řeřichy s filharmonií města Porto Alegre. Koncert se odehrál v neogotickém chrámu, který se zcela zaplnil.

Před akcí jsem v muzeu přednášel o Franzi Kafkovi a Praze (část výstavy Velikáni české kultury se přesunula ze Státní knihovny v Porto Alegre sem). Přednášky se zúčastnilo dvacet osob, většinou krajanů z Porto Alegre a Nové Petrópolis.

Zcela zaplněný kostel ve Venâncio Aires.

Akce v Ijuí

Expofest opět s argentinskou účastí (9. – 19. října 2025): Česká buňka na festivalu Expofest v Ijuí, největším multietnickém festivalu v Brazílii, se letos úspěšně rozrostla o stánek, na kterém čtyři menší národy (Češi, Uruguayci, Argentinci a Francouzi) nabízely svá tradiční jídla v bagetě. Koncept měl úspěch, takže stovky Brazilců ochutnaly knedlo-vepřo-zelo v housce. K prodeji byl také Pilsner Urquell.

Součástí českého programu byla i dvě vystoupení skupiny Moravanka z argentinského Sáenz Peña na hlavním festivalovém pódiu. Jako další doprovodnou akci jsem připravil přednášku o českých zajímavostech z dějiny a techniky. Přednášky se zúčastnilo dvacet pět osob.

Česká buňka v Ijuí je velice aktivní, udržuje kontakty s dalšími komunitami, má snahu každý rok přidat do festivalového programu nové akce. Letos se uskutečnil také český průvod festivalovým areálem, kterého se zúčastnili jak krajané z Ijuí, tak tanečníci ze Sáenz Peña. Vzhledem k renomé, jaké festival má zejména na jihu Brazílie, je to další podstatný krok pro rozvoj komunity v Ijuí a regionu.

Zakladatel české buňky v Ijuí André Heiske (zcela vlevo) s královnou zastupující českou komunitu a představiteli krajské komunity ze Sáenz Peña a tamním českým učitelem.

Akce v Bataypoře

Kromě akcí pořádaných přímo na místě se členové komunity zúčastnili i druhého českého festivalu v Nové Petrópolis, nová soška Pražského Jezulátka byla také předána nemocnici Santa Casa v Campu Grande (15. října 2025) nebo kostelu v Portu Alegre (4. listopadu 2025).

Slavnost Pražského Jezulátka (6. září 2025): I letos komunita v Bataypoře navázala na tradici zářijových oslav Pražského jezulátka. Ačkoli se jedná o akci primárně náboženskou, součástí oslav je také společenský večer, na kterém se kromě dalších pokrmů letos podával guláš. Tento rok akci navštívila i velvyslankyně.

Guláše se prodalo 45 porcí.

Přednáška o česko-brazilských vztazích a české literatuře (22. října 2025): Společně s honorárním konzulem Evandrem Trachtou jsem přednášel na právnické fakultě v Nové Andradině. První část byla věnovaná dějinám česko-brazilských vztahů, druhá pak literatuře, protože nedávno znovu vyšly Ostře sledované vlaky v portugalštině. Akce se zúčastnilo třicet studentů a studentek.

Malování perníčků (20. prosince 2025): Poslední lekce výtvarného kurzu byla rozdělena na dvě části, v první jsme malovali sošky Golema vytvořené při minulé lekci, v druhé části jsme zdobili perníčky. Tato část byla otevřená i pro lidi, kteří se výtvarného kurzu nezúčastňovali. Celkem přišlo osm osob.

Pozn.: Komunity pořádají další akce, výše jsou uvedené ty nejvýznamnější / a s participací učitele.

Podmínky pro učitele

Porto Alegre a Nova Petrópolis (RS)

Nova Petrópolis je menší město v pohoří Serra Gaúcha zhruba dvě a půl až tři hodiny autobusem od Porto Alegre. Je velice bezpečné a klidné, patří mezi oblíbené turistické cíle. Všechny služby a obchody tu jsou dostupné.

Krajanská komunita využívá pro setkávání různé prostory, lekce se ale vždy odehrávají v městské knihovně, která má k dispozici třídu speciálně pro výuku jazyků.

Ubytování jsem si s pomocí komunity našel skrze aplikaci AirBnB, což je nejjednodušší cesta, jak se ubytovat bez nutnosti podepisovat smlouvu. Byt se nacházel v centru.

Klima Nové Petrópolis je mírné s horkým létem a chladnou zimou, teploty mohou klesnout pod nulu, letos byla zima obzvláště tuhá. Na tuto skutečnost je potřeba se připravit, protože místní domy nemají topení, jen přenosné přímotopy (jeden mi zařídila komunita) a klimatizace. Časté jsou mlhy.

Spolupráce s komunitou probíhala bez problémů, jsou otevření novým nápadům, mají zájem o kulturní a vzdělávací akce. Je u nich cítit motivace participovat na českém spolkovém životě v Brazílii i mimo ni.

Porto Alegre je metropolí jižní Brazílie, jedná se o město velikostí odpovídající Praze. Je zde čilý kulturní život, nicméně v porovnání s Novou Petrópolis se nejedná o zcela bezpečné město, a to hlavně přímo v centru nebo naopak ve vzdálenějších čtvrtích. Dopravu zde zajišťují jen autobusy, které nejezdí na čas a nejsou ani dobře značené zastávky, nejučinnější způsob, jak se pohybovat po městě, je buď pěšky během dne na krátké vzdálenosti nebo taxíky objednanými přes aplikace, ceny jsou přijatelné.

Krajanská komunita využívá kulturní dům v širším centru města, kde si pronajímá sál na výuku. Zároveň vedení domu vychází vstříc i ohledně pořádání akcí (například není problém využít kuchyň či společenský sál).

Zvláště v zimě je v Porto Alegre tepleji než v Nové Petrópolis, a to až o pět stupňů, letní měsíce jsou horké a vzduch vlhký.

Spolupráce s komunitou probíhala hladce, dokonce si pro mě opět připravili překvapení v podobě narozeninové oslavy. Komunita je otevřená novým nápadům, letos do ní přibyla další česká rodina, která nedávno objevila své kořeny (Kopacek).

Doplňující informace

Postupuje spolupráce s menšími komunitami v rámci státu Rio Grande do Sul, letos asociaci v Porto Alegre kontaktovala komunita příchozích z Liberecka (obdobný původ jako komunita v Nové

Petrópolis), která žije ve městě Harmonia, má české kroje a chce se více zaměřit na české kulturní dědictví.

Emancipuje se česká buňka při festivalu v Ijuí, která rozšiřuje své akce i mimo festival, letos například přivezla výstavu Velikáni české kultury do města Ijuí (září 2025). Jejím velkým zájmem je i nadále historický výzkum české imigrace v regionu.

V muzeu ve Venâncio Aires již delší dobu existuje český sál, který se letos rozrostl o další předměty z České republiky, součástí expozice je také ruchadlo bratří Veverkových, které se v regionu používalo patrně v návaznosti na imigraci z Čech (existuje také teorie, že lokální název *verga* pochází ze zkomoleniny příjmení vynálezců, jedná se ale zatím o nepodloženou informaci).

Batayporã (MS)

Batayporã je menší bezpečné město s venkovským rázem, je dostupné ze São Paula nočním autobusem nebo autobusem z Campa Grande, hlavního města státu Mato Grosso do Sul. Veškeré potřebné služby jsou zde dostupné.

Komunita batayporských Čechů mě opět ubytovala přímo v Centro de Memória Jindřich Trachta, kde jsem měl k dispozici jeden pokoj, koupelnu a mohl jsem využívat i ostatní prostory centra včetně kuchyně a zahrady. Ubytovaní tedy považuji za optimální, pohodlné a de facto přímo na pracovišti. Učitel jen musí počítat s tím, že se nejedná o soukromý dům, využívají ho členové komunity pro kulturní a vzdělávací akce. Paní Leonida Trachtová mi také poskytla stravování, což je již tradičním zvykem. Protože Batayporã leží na rovinatém terénu, pohyboval jsem se po městě jako většina místních na kole. To bylo k dispozici přímo v Centro de Memória.

Klima Bataypory je tropické, vlhké a se silnými přivalovými dešti. Na tuto skutečnost je potřeba si zvyknout, stejně jako na vysoké teploty. Letošní rok byl nicméně teplotně podprůměrný.

Spolupráce s komunitou probíhala hladce, už jsme se znali, navázali jsme na dobré vztahy. Krajané mě opět vzali mezi sebe. Český živel udržují a mají k České republice vřelý vztah.